

همیشه در ایران شکر

بافت قدیم روستای اصفهک

«اصفهک» دوباره زنده شد

روستای اصفهک مدت‌ها بعد از تخلیه حالا با شکل و شمایلی جدید به زندگی بازگشته است

گزارش سیده زهرا عباسی روزنامه‌نگار

۴۶ سال از زلزله مرگبار طیس می‌گذرد؛ زلزله‌ای که سرزمین نخل و نارنج را در هم پیچید تا این شهر خشت و گلی منسوب به عیلامی‌ها از میان برود و ۲۵ هزار نفر در ثانیه‌ای چشم از جهان فروبندند. حالا گرچه گفته می‌شود بازسازی دوباره شهرها و روستاها بیوند میان پیش و پس از زلزله را از بین برده، اما دست سرنوشت در «اصفهک» این پیوند را از نور رقم زده است؛ روستایی که حالا دوباره سرپرافراشته و در میان ۸ پرونده ایران برای انتخاب روستای گردشگری جای گرفته است.

ماجرای آنجا شروع شد که «اصفهک» هم مانند بسیاری از روستاهای طیس بعد از زلزله خالی از سکنه شد. اهالی برخی از روستاها، روستا را کوبیدند تا نو ساختند، اما اهالی «اصفهک» کل بافت تاریخی را ترک کردند و بافت جدید در ۳۰۰ متری آن بنا کردند و به این بافت «ده کهنه اصفهک» گفتند. این بافت در همه دهه‌های گذشته رها شده قدیمی باشیم»

روستایی در راه جهانی شدن
در سال ۲۰۲۴، ۸ روستای ایبانه (استان اصفهان)، کندلوس (استان مازندران)، پالنگان (استان کردستان)، بیشه (استان لرستان)، میند (استان کرمان)، فهرج (استان یزد)، اصفهک (استان خراسان جنوبی) و قلعه بالا (استان سمنان) نامزد جهانی شدن در فهرست یونسکو هستند. همچنین ۲ روستای سهیلی (استان هرمزگان - قشم) و روستای قاسم آباد (استان گیلان) نیز در فهرست پشتیبانی قرار گرفتند. وحید بهر نژاد، معاون میراث فرهنگی خراسان جنوبی با بیان اینکه روستای اصفهک روستایی تاریخی در دل کویر است که بافت آن به شماره ۲۱۲۳۶ ثبت ملی شده، می‌گوید: تعیین حریم، نقشه برداری، خواناسازی بافت، مرمت معابر و فضاهای عمومی، ایجاد اقامتگاه‌های بومگردی و مرمت حمام قدیمی روستا با مشارکت اهالی انجام شده است.

آشتی کنان
قهر اهالی و در عین حال تمایل نسل جوان به ده کهنه آنقدر ادامه یافت تا اینکه سال ۱۳۹۲ یک فکر سرنوشت اصفهک برای همیشه تغییر داد. رستمی روایت می‌کند: «روستای ما در کنار جاده اصلی است و اهالی در زمان عبور مسافران به ویژه نوروز، محصولات روستایی را کنار جاده می‌فروشدند. در آن سال با همسر فکر کردیم غرغری برای پذیرایی مسافران تدارک ببینیم و به این نتیجه رسیدیم که غرفه را کنار حمام تاریخی روستا که تقریباً سالم و البته نزدیک جاده بود هم ببریم، بلکه اهالی آنجا

بیایند و خاطره‌هایشان زنده شود و با ده کهنه آشتی کنند.» آشتی هم برقرار شد. آنطور که رستمی می‌گوید یک کافه برای پذیرایی با آش و دمنوش در کنار حمام راه افتاد و مثل بمب در روستا و شهرستان بین مسافران صدا کرد؛ تا جایی که هم اهالی از آن استقبال کردند و هم مسافران و روزانه تا ۶۰۰ نفر به این کافه می‌رفتند. رستمی می‌گوید که موافقت این کار را به شرط ثبت ملی عمایه ده کهنه از شورای روستا گرفته بود و همین اتفاق هم افتاد. سال ۱۳۹۳ بافت تاریخی خشت و گلی که به دلیل خالی از سکنه شدن به همان شکل تاریخی و بدون استفاده از مصالح جدید مانده بود به ثبت ملی رسید و حالا هم که به همت اهالی در مسیر جهانی شدن است.

یک مشارکت مردمی
اصفهک ۵ سال پیش با پروژه گردشگری‌اش توانست برنده جایزه TODO ۲۰۲۰ کشور آلمان شود. این جایزه به پروژه‌های اهدا می‌شود که در حوزه مشارکت در گردشگری فعال باشد و سودآوری حاصل از این پروژه به مردم محلی تقف گیرد. رستمی تأکید می‌کند توسعه

گردشگری اصفهک کاملاً این ویژگی را دارد: «همه چیز از دل مردم برخاست و همه کاره خود مردم روستای هزار نفری اصفهک هستند که بعد از مرمت بیش از ۲۰ خانه که حالا به اقامتگاه تبدیل شده، صنایع دستی، بازی‌های بومی و حتی جشن‌های سنتی‌شان را احیا کرده‌اند.» او می‌گوید که الگوی این روستا این شعر مولاناست: «هر کسی کو دور ماند از اصل خویش باز جوید روزگار وصل خویش»

دیدنی‌های اصفهک

حمام قدیمی
حمام روستا که می‌توان آن را نقطه شروع توسعه گردشگری منطقه دانست، حالا فعال است. در واقع این روستا ۲ حمام قجری دارد که مرمت شده‌اند. این حمام‌ها از معماری کویری متأثر شده و با مصالحی همچون خشت حمام‌های قدیمی یک سکو برای نشستن، سرپینه، درهای کوتاه و حوض وجود دارد. می‌گویند احتمالاً در گذشته مردم روستا به جای بول به مسئول حمام گندم می‌دادند و از آن استفاده می‌کردند.

در آسمان شب
روایت‌ها نشان می‌دهد شاخص جهانی سلامت آسمان در شب عددی بالای ۲۱ است که در ایران تقریباً چنین شاخصی در مناطق محدودی وجود دارد. اما جالب اینکه این شاخص در «اصفهک» به ۲۷ می‌رسد. گردشگری روستا که آغاز شد، یکی از جوانان هم به فکر صد شب افتاد و بعدها صدخانه روستا هم شکل گرفت و حالا مسافران در کنار اقامت می‌توانند با شرکت در تورهای ویژه از آسمان زیبای این روستای کویری لذت ببرند.

پژوهشکده معماری
شکل معماری روستا آنقدر خاص و جذاب بود که برخی را به فکر توریسم علمی در این منطقه انداخت. کم‌کم پای دانشجویان به منطقه باز شد و بعدتر پژوهشکده معماری خاک اصفهک از سال ۱۳۹۴ آغاز به کار کرد. چندماه پیش هم فیلم مستند «ضربی اول» به نمایش گذاشته شد که چالش نخستین تلاش‌ها برای بازگشت به معماری با خشت و گل را به تصویر می‌کشید؛ فراز و نشیبی که «احسان» از اهالی روستای «اصفهک» برای ساخت پاتوقی در بافت قدیم روستا طی کرد.

مسجد جامع
مسجد جامع اصفهک مانند سایر بناهای تاریخی روستا معماری بومی مناطق کویری را دارد. گرچه مسجد جامع فضایی کوچک با یک گنبد کاهگلی و چند پنجره کوچک دارد، اما ویژگی‌ای در معماری آن وجود دارد که منحصر به فردش می‌کند. مسجد دارای کتبخ یا ستون‌هایی است که اگر آتفر در ۲ کتبخ متفاوت با فاصله از هم قرار بگیرند و یکی شروع به حرف زدن حتی با صدای آرام کند، صدا به طرف مقابل گفت‌وگو می‌رسد.

اخبار روز

اتوبوس سواری با اتوبوس آبی

آخرین روزهای بهار با آغاز هفته صرفه‌جویی در مصرف آب همراه است. به گزارش همشهری، ایده جالب و متفاوت این هفته نیشابوری‌ها یعنی اتوبوس آبی میزبان افرادی است که برای طی کردن مسیر رفت و برگشت از آرامگاه خیام تا آرامگاه عطار این اتوبوس را انتخاب کرده‌اند. اتوبوس آبی، یک اتوبوس روپاز است که شهروندان در طول مسیر در آن ضمن اجرای برنامه‌های شاد و مفرح، با مصرف پهنه آب آشنا می‌شوند. بازی «آب و پله» طرح دیگری است که اداره آبیاری نیشابور اجرا کرده؛ این بازی شبیه «مار و پله» است و طی آن، در صورت مصرف نادرست آب، مار بازی، کودکان را نیش می‌زند و مجبور می‌شوند به مراحل پایین بازی بروند.

گردشگری

راحله عبدالحسینی روزنامه‌نگار

آب‌های رنگین ایران

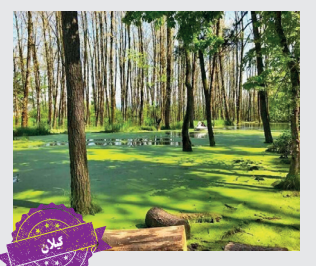
دریاچه‌ها، رودخانه‌ها یا سایر مناطقی که پای ثابت‌شان آب است، همیشه مقصد گردشگری بوده‌اند، اما وقتی آب رنگ خاصی به خود بگیرد دیدنی‌تر هم می‌شود. آب‌های رنگی در سراسر دنیا کم نیستند، در گوشه کنار کشور هم تعدادی از این نعمت‌های خدادادی میزبان گردشگران هستند.

رودخانه «زمان»
درست از میان تنگه یا دره زمان بلور در استان مازندران رودخانه‌ای می‌گذرد که آبی فیروزه‌ای آن خیره‌کننده است.

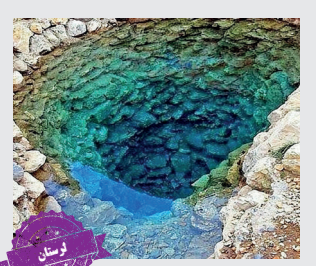
دریاچه «لیبار»
این دریاچه به دلیل آفت کشنده سرخ در فصل تولیدمثل و تجمع فیتوپلانکتون‌ها به رنگ‌های صورتی، قرمز و نارنجی در می‌آید.

مرداب «سراوان»
مرداب سراوان یا مرداب سبز ایران به دلیل پوشش گیاهی یکدست سبز فسفری و روشن است.

چشمه «هفت رنگ»
چشمه هفت رنگ یا دریاچه رنگین‌کمانی در شاهرود استان سمنان واقع شده است.

چشمه «تیان»
سراب تیان واقع در روستای تیان استان لرستان یکی از پدیده‌های جالب زمین‌شناسی است.

دریاچه «ارواح»
دریاچه ارواح نوشهر بین محلی‌ها به دریاچه مرمر مشهور است. آب دریاچه گاهی فیروزه‌ای و گاهی سبزی دیده می‌شود. درختان پوشیده که از دل آب بیرون زده‌اند در کنار مه غلیظی که در بیشتر روزهای سال بر فراز دریاچه دیده می‌شود، فضایی وهم‌آلود و ترسناک ایجاد کرده‌اند؛ از همین رو، از آن به‌عنوان دریاچه ارواح یاد می‌شود.

برای دیدن آب‌های رنگی این کیورآرکد را اسکن کنید.

دمای ۵۰ درجه‌ای شهر

دمای هوا در شبانکاره در استان بوشهر روز دوشنبه (۲۸ خرداد) به ۵۰٫۵ درجه سانتی‌گراد رسید تا به‌عنوان گرم‌ترین نقطه کشور در این روز ثبت شود. همچنین در این روز، دمای هوای شهر امیدیه در خوزستان به ۵۰٫۴ رسید. به گزارش همشهری، گرم‌ترین شهرهای کشور در این روز بعد از شبانکاره و امیدیه، آبپخش در بوشهر (۴۹٫۵ درجه)، دهلران در ایلام (۴۹٫۴)، آبادان در خوزستان (۴۹٫۴)، دزکاک در فارس (۴۹٫۳)، دلگان در سیستان و بلوچستان (۴۹٫۱)، اهواز و رامهرمز در خوزستان (۴۹) و بوستان در کهگیلویه و بویراحمد (۴۹) بودند.

صفحه‌آرایی: بهروز تلی‌پور